

Från vårdbidrag till omvårdnadsbidrag

En granskning av de reformerade stöden till personer med funktionsnedsättning

Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) har på uppdrag av regeringen granskat reformen som bland annat innebär att vårdbidrag har ersatts av omvårdnadsbidrag. Omvårdnadsbidraget är en förmån som riktar sig till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning. Granskningen visar att det nu är tydligare vad som krävs för att bli beviljad förmånen på olika ersättningsnivåer. Men hur bedömningar ska göras av vad som ingår i ett normalt föräldraansvar är fortfarande oklart.

Den nya förmånen är tydligare och mer transparent

I omvårdnadsbidraget är det tydligare vad som krävs för att bli beviljad förmånen på olika ersättningsnivåer än i vårdbidraget. Det är tydligare genom de exempel som finns i förarbetena till reformen och genom att merkostnaderna inte ingår i förmånen.

En mer enhetlig och rättssäker bedömning i förmånen behövs

Det är oklart vad som kan anses ingå i normalt föräldraansvar för barn i olika åldrar. Detta är en viktig del i Försäkringskassans bedömning av rätten till omvårdnadsbidrag. Försäkringskassan saknar också en samsyn om föräldraansvaret mellan olika förmåner. Detta kan leda till att liknande behov hos barn bedöms på olika sätt, vilket vi anser inte är rättssäkert.

Jämställdheten har inte ökat

Av föräldrarna som beviljas omvårdnadsbidrag är det 79 procent kvinnor som är beviljade förmånen enskilt för sina barn, jämfört med cirka 75 procent åren före reformen. Andelen män som är beviljade förmånen enskilt har minskat i förhållande till andelen män som var beviljade vårdbidrag före reformen.

Det finns utmaningar i Försäkringskassans handläggning

Det är oklart hur bedömningen av ärenden där barn som inte går eller går reducerad tid i skolan ska göras, oavsett om skola kan anses vara ett annat samhällsstöd eller inte. ISF delar inte Försäkringskassans uppfattning att skolan utgör ett annat samhällsstöd.

Omvårdnadsbidraget handläggs i tre olika geografiska områden hos Försäkringskassan. Det kan finnas risk för att olika tillämpning utvecklas mellan områdena.

Det framgår inte tydligt vilket beviskrav som Försäkringskassan anser gäller för omvårdnadsbidraget. Det borde framgå direkt av vägledningen för förmånen för att vara tydligt för utredare och beslutsfattare som ska tillämpa lagstiftningen

ISF:s rekommendationer

ISF rekommenderar regeringen

- att ge lämplig myndighet i uppdrag att utarbeta nationella riktlinjer om vad som ska anses ingå i föräldraansvaret vid barns olika åldrar.

ISF rekommenderar Försäkringskassan

- att utarbeta en samsyn och ett konkret stöd när det gäller föräldraansvaret inom omvårdnadsbidraget
- att klargöra vad som gäller angående beviskrav inom omvårdnadsbidraget
- att följa upp hur tillämpningen av omvårdnadsbidraget utvecklas i myndighetens olika geografiska områden
- att tydliggöra att skolan inte utgör ett annat samhällsstöd och hur ärenden när barn med funktionsnedsättning inte går i skolan eller har reducerad skoltid ska bedömas
- att fortsätta verka för ett klargörande från Högsta förvaltningsdomstolen för barn med grav hörselnedsättning.

Vill du veta mer?

Rapporten finns att ladda ned eller beställa via vår webb www.isf.se